

[Kr. Johansen.]

Overvejelse, end man hidtil har været tilbøjelig til, om en Udligning ikke netop var paa sin Plads her, saa at Toppen af Konjunkturbølgen blev skaaret bort under Højkonjunkturer og sammenlagt med, hvad der ellers kunde bevilges af Tilskud, blev anvendt til Renteudligning under de Lavkonjunkturer, der, saa givet som at Solen staar op og gaar ned, kommer bagefter Højkonjunkturer. Jeg kan ikke undlade at gøre den Bemærkning, idet jeg beklager, at det ikke har været muligt hidtil at samle den nødvendige Tilslutning dertil. Jeg har den Tro, at dersom man vilde forsøge at komme ind paa en Gældsordning i den Retning, kunde man skabe dansk Landbrug langt bedre Arbejdsmuligheder i Fremtiden end dem, det hidtil har haft under de stærke Konjunktursvingninger, det har været udsat for.

Jefsen Christensen: Ogsaa jeg kan paa mit Partis Vegne udtale Tilfredshed med, at den Saneringslovgivning, der paa-begyndtes i 1936, fortsættes og udvides med Bestemmelserne i det Lovforslag, der nu foreligger til Behandling i dette høje Ting.

Saneringsloven er jo — deri har den højtærede Landbrugsminister Ret — blevet bedre modtaget baade af Kreditorer og Debitorer, end Akkordloven blev det, og jeg tror, jeg tør sige, end nogen af Kriselovene vedrørende Gældsforholdene er blevet det. Den er ogsaa gaaet dybere, den har aflastet mere, ogsaa for det, der har været saa tyngende i de sønderjyske Landsdele, Kautionsforpligtelser for 2den Prioriteter. Forholdet var jo det efter Krigens Afslutning og Genforeningen, at alle Slægtskapitaler var tabt. Det, Erhvervene havde at støtte sig til ud over de Laan, de i Kraft af det solidariske Ansvar kunde faa i Kredit- og Hypotekforeningerne, var den gensidige Kaution. Heraf er en hel Del blevet aflastet gennem Saneringsarbejdet i Henhold til den hidtil gældende Lov, og nu ikke alene fortsætter man Saneringsarbejdet paa samme Linie som hidtil, men man gaar ud derover ved at foretage Ændringer i den hidtil gældende Lov.

I hvilken Retning bør da de Ændringer ifølge Erfaringerne gaa? I Bemærkningerne til Lovforslaget oplyses det, at der ved den første Gældssaneringslovs Vedtagelse var 50 000 Landejendomme her i Landet, der havde en Gældsbyrde paa mellem 85 og 110 pCt. af Panteværdien, og at der var 60 000 Landejendomme, der havde en Gældsbyrde ud over 110 pCt., fordelt saaledes, at 300 Mill. Kr.

af denne Gæld laa mellem 85 og 110 pCt., og 200 Mill. Kr. laa ud over de 110 pCt. Jeg tør derfor ikke rigtig gaa ud fra, at man ved Hjælp af 100 Mill. Kr.s Statslaan eller Gældssaneringsobligationer har været i Stand til at komme til Bunds i denne Gældsmasse paa 500 Mill. Kr., der laa ud over 85 pCt. og til Dels ud over 110 pCt. Jeg kan ikke undlade at sige, at jeg ud fra min Erfaring som Formand for Akkordudvalget for Tønder Amt maa forudsætte, at vi ikke er naaet til Bunds med Gældssaneringen for dem, der har den store Gældsmasse. En medvirkende Aarsag hertil har det været, at Gældsgrænsen paa 110 pCt. vel har ført med sig, at de mellemdygtige og almindeligt dygtige Landmænd i ret høj Grad har kunnet faa deres Kreditorer til at gaa med til Nedskrivning af Gælden ved Modtagelse af Gældssaneringsobligationer i Stedet for deres hidtidige Tilgodehavender, medens det tit har været saadan, at de dygtigste, hvis særlig veldrevne Ejendomme har faaet en højere Handelsværdi, end de 110 pCt. forudsætter, ikke har kunnet faa deres Forhold ordnet paa samme Maade som de Laantagere, hvem Kreditorerne har haft mindre Tillid til. Mit Parti var allerede 1936 ret betænkeligt ved at fastsætte en Saneringsgældsgrænse paa 110 pCt. og mente allerede dengang, at den laa for lavt.

Saa kan man jo sige: Ja, men det er afbødet ret stærkt ved de Dispensationsbeføjelser, som blev givet den højtærede Landbrugsminister netop i Kraft af de Overvejelser, der dengang fandt Sted, og det er rigtigt. Jeg vil benytte Lejligheden til at takke baade Bevillingsudvalgene og den højtærede Landbrugsminister for, at der i saa høj Grad er gjort Brug af Dispensationsbestemmelsen, som Tilfældet har været. Men der er nu alligevel noget mere tilfredsstillende i, om de Grænser, man sætter i en Lov, ogsaa under det praktiske Arbejde med Lovens Gennemførelse kan fastholdes som de virkelige Grænser for de Laan, der stiftes, og jeg tror ogsaa, at hvis Tallet laa Handelsværdien noget nærmere, end de 110 pCt. gør i Øjeblikket, vilde det over for Kreditorerne lette Saneringsarbejdet. Jeg personlig har baade i Akkordarbejdet og under Saneringsarbejdet i videst muligt Omfang inden for det Omraade, hvor jeg har haft nogen Indflydelse, søgt at faa Gælden presset inden for de Grænser, vi satte i Loven.

Den højtærede Landbrugsminister og dette høje Tings Medlemmer vil maaske huske, at jeg under Behandlingen af Ak-